

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000228

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-06-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кухар Олександр Васильович

2. Oleksandr V. Kukhar

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4897-9636

Вид дисертації: доктор наук

Шифр наукової спеціальності: 08.00.04

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 28-06-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 65. 356. 02

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81.01

Тема дисертації:

1. Механізми управління економічною безпекою аграрних підприємств: теорія, методологія, практика.
2. Management mechanisms of the economic security of agrarian enterprises: theory, methodology, practice.

Реферат:

1. В дисертації отримано нове вирішення важливої наукової проблеми обґрунтування теоретично-методологічних, методичних та прикладних засад управління процесами дотримання економічної безпеки аграрних підприємств в контексті підвищення економічної ефективності їх діяльності, нормалізації відтворювальних процесів та стабілізації розвитку. Вивчено економічну природу та значення основних понять, систематизувати теоретичні основи і окреслити шляхи забезпечення економічної безпеки аграрних підприємств. Встановлено структурні особливості економічної безпеки аграрних підприємств. Визначено компоненти системи управління економічною безпекою аграрних підприємств і проаналізувати

взаємозв'язки та взаємовпливи між її елементами. Розроблено методологічні основи для обґрунтування та впровадження концепції економічної безпеки аграрних підприємств. Визначено методичні засади ідентифікації загроз економічній безпеці аграрних підприємств. Обґрунтовано методичні підходи оцінювання показників, які впливають на рівень економічної безпеки аграрних підприємств. Розроблено теоретичні та практичні основи стратегічного управління економічною безпекою аграрних підприємств. Визначено тенденції розвитку аграрних підприємств та встановити основи для ефективного управління їх економічною безпекою. Обґрунтовано методи регуляції впливу держави для забезпечення економічної безпеки аграрних підприємств. Виявлено порушення балансу у зовнішніх та внутрішніх економічних пропорціях розвитку, і оцінити їх вплив на економічну безпеку аграрних підприємств. Опрацьовано склад і особливості використання інструментів управління економічною безпекою аграрних підприємств. В дисертації розроблено інтегровану концепцію управління процесами дотримання економічної безпеки аграрних підприємств, яка базується на принципах відстеження станів, що визначаються як безпечні або небезпечні, активізації управлінських механізмів, впровадженні необхідних інструментів та створенні складної, дворівневої структури управління, яка включає підсистеми, що займаються ідентифікацією поточних станів і реалізацією стратегій для нейтралізації потенційних загроз. Ідентифіковано методологічні принципи керування економічною безпекою аграрних підприємств, які ґрунтуються на систематичному моніторингу, який передбачає застосування методів оцінювання фінансової стабільності, виявлення ключових тенденцій у розвитку економічного потенціалу підприємств, визначення стратегічних напрямів, вибір стратегічних альтернатив, формування стратегій і розробку управлінських рішень для забезпечення економічної безпеки аграрних підприємств. Обґрунтовано структурування процесу дотримання економічної безпеки аграрних підприємств шляхом визначення зовнішніх факторів та викликів, що впливають на вказані процеси з окремою ідентифікацією ключових компонент економічної безпеки, включно з інвестиційною, виробничою, науково-технічною, сировинно-ресурсною, фінансовою, енергетичною, кадровою, правовою та екологічною безпекою, а також встановленням зв'язку цих компонент з механізмами та інструментарієм управління дотриманням економічної безпеки аграрних підприємств. Удосконалено архітектуру інтегрованого механізму управління економічною безпекою аграрного підприємства, в основі якої лежить синтетичний підхід до поєднання організаційного, економічного, фінансового, страхового та цінового механізмів дотримання економічної безпеки основної діяльності з подальшою ідентифікацією їх системних ознак на критеріях емерджентності, адаптивності та адитивності, а також системо-значимих й системо-утворюючих ознак та пропорцій поєднання їх складових. Розвинуто тлумачення терміну «економічна безпека аграрних підприємств» як стану, що визначається залежностями та взаємодією різних процесів у зовнішньому та внутрішньому середовищі, важливою частиною чого є визначення критеріїв для оцінювання безпечних станів діяльності аграрних підприємств, а також визначено типологію структурних складових системи управління економічною безпекою, яка включає різноманітні функціональні компоненти: екологічні, ресурсні, фінансові, інтеграційні, моніторингові, інформаційні, виробничі, технічні, кадрові, збутові, наукові, інноваційні, а також компоненти управління запасами, страхове забезпечення, державне регулювання.

2. The thesis received a new important scientific problem solving theoretical and methodological development, methodological and applied the principles and practical recommendations for rationalizing the management of economic security of agricultural enterprises in the context of increasing economic efficiency of their activities, normalization and stabilization of reproduction processes of development. The economic nature and significance of key concepts were studied, theoretical foundations were systematized, and ways to ensure the economic security of agricultural enterprises were outlined. Structural features of economic security for agricultural enterprises were established. Components of the economic security management system for agricultural enterprises were identified, and the interrelationships and interactions between its elements were analyzed. Methodological foundations for the justification and implementation of the concept of economic security for agricultural enterprises were developed. Methodological principles for identifying threats to the economic security of agricultural enterprises were determined. Methodological approaches for evaluating indicators affecting the

level of economic security of agricultural enterprises were justified. Theoretical and practical foundations for the strategic management of the economic security of agricultural enterprises were developed. Development trends of agricultural enterprises were identified, and the foundations for effective management of their economic security were established. Methods of regulatory state influence to ensure the economic security of agricultural enterprises were substantiated. Imbalances in the external and internal economic proportions of development were identified, and their impact on the economic security of agricultural enterprises was evaluated. The composition and peculiarities of using management tools for the economic security of agricultural enterprises were explored. An integrated concept of managing the processes of ensuring the economic security of agricultural enterprises was developed, based on principles of monitoring states defined as safe or dangerous, activating management mechanisms, implementing necessary tools, and creating a complex, two-level management structure. This structure includes subsystems that handle the identification of current states and the implementation of strategies to neutralize potential threats. Methodological principles for managing the economic security of agricultural enterprises were identified, based on systematic monitoring that includes methods for assessing financial stability, identifying key trends in the development of the economic potential of enterprises, defining strategic directions, selecting strategic alternatives, forming strategies, and developing management decisions to ensure the economic security of agricultural enterprises. The structuring process for maintaining economic security in agricultural enterprises was justified by identifying external factors and challenges affecting these processes, with separate identification of key components of economic security, including investment, production, scientific-technological, resource, financial, energy, personnel, legal, and environmental security, as well as establishing the connection of these components with mechanisms and tools for managing the economic security of agricultural enterprises. The architecture of the integrated management mechanism for the economic security of agricultural enterprises was improved, based on a synthetic approach combining organizational, economic, financial, insurance, and price mechanisms to ensure the economic security of core activities. This further identifies their systemic features based on criteria of emergence, adaptability, and additivity, as well as system-significant and system-forming features and proportions of their components. The interpretation of the term "economic security of agricultural enterprises" was expanded to reflect a state determined by the dependencies and interactions of various processes in the external and internal environments, with an important part being the determination of criteria for assessing the safe states of agricultural enterprises' activities. A typology of the structural components of the economic security management system was defined, including various functional components: environmental, resource, financial, integration, monitoring, information, production, technical, personnel, sales, scientific, innovative, as well as inventory management, insurance, and state regulation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Кухар О.В. Досвід зарубіжних країн у реалізації економічної безпеки у рамках цифровізації. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7. № 1. С. 319-325. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-1-39>
2. Кухар О.В. Особливості управління економічною безпекою підприємства. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7. № 3. С. 291-296. <https://doi.org/10.3688/2415-8453-2022->

- 3. Кухар О.В. Нейтралізація загроз економічній безпеці підприємства в умовах цифровізації економіки. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7. № 4. С. 274-278. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-4-41>
- 4. Сенчук І.І., Кухар О.В. Еволюція наукових поглядів на збереження економічної безпеки сільськогосподарських підприємств. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Том 8. № 2. С. 394-399. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-2-57> (авторський внесок полягає у систематизації позицій різних авторів та наукових шкіл з урахуванням змін в цільових орієнтирах діяльності товаровиробників та рівні розвитку їх економічного потенціалу)
- 5. Кухар О.В. Інституціональні засади економічної безпеки аграрних підприємств та їх об'єднань. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2023. № 4. С. 48-54. <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2023-4-8>
- 5. Кухар О.В. Інституціональні засади економічної безпеки аграрних підприємств та їх об'єднань. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2023. № 4. С. 48-54. <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2023-4-8>
- 6. Кухар О.В. Принципи ідентифікації загроз та стану економічної безпеки аграрних підприємств. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2023. № 5-6. С. 17-22. <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2023-5-3>
- 7. Кухар О.В., Матюх Л.В. Підвищення рівня конкурентоспроможності як ключовий напрям для забезпечення стратегічної економічної безпеки підприємства. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Том 8. № 1. С. 334-338. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-1-49> (авторський внесок полягає в обґрунтуванні залежності стану дотримання економічної безпеки підприємствами в умовах зміни конкурентоспроможності їх продукції)
- 8. Крюкова І.О., Тохтамиш Н.І., Кухар О.В. Диверсифікація як стратегія забезпечення безпеки бізнес-суб'єктів аграрного сектору. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Том 8. № 4. С. 335-339. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-54> (авторський внесок полягає в ідентифікації впливу галузевої та товарної структури на рівень конкурентоспроможності, ефективності та економічної захищеності основної діяльності аграрних підприємств)
- 9. Senchuk I., Kukhar O., Kravchuk Yu. Application of a systematic approach for the analysis of the economic security of enterprises in the agricultural sector of Ukraine. Modeling The Development Of The Economic Systems. 2023. Issue 3. P. 95-100. <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-9-13> (авторський внесок полягає в обґрунтуванні структури систем управління економічною безпекою аграрних підприємств)
- 13. Kukhar O. Elimination of investment threats in the management system of economic security of agricultural enterprises. Investytsiyi: praktyka ta dosvid. 2024. № 2. P. 148-153. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.2.148>
- 16. Kukhar, O., Kravchuk, Y., & Brechko, O. (2023). Digital transformation as a factor in ensuring economic security of enterprises. *Baltic Journal of Economic Studies*, 9(5), 143-152. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-5-143-152> (WoS) (авторський внесок полягає в ідентифікації особливостей управління економічною безпекою підприємств в умовах цифровізації)
- 17. Kotvytska, N., Bohdaniuk, I., & Kukhar, O. (2024). Key aspects and process of formation of the mechanism for ensuring economic security of agricultural enterprises. *Baltic Journal of Economic Studies*, 10(1), 145-152. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-1-145-152> (WoS) (авторський внесок полягає в обґрунтуванні структури та архітекtonіки механізму управління економічною безпекою аграрних підприємств)

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва; поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0111U005203; 0116U003477; 0124U001624

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Красноручський Олексій Олександрович
2. Oleksii O. Krasnorutskyi

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зось-Кіор Микола Валерійович
2. Mykola V. Zos-Kior

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Власенко Тетяна Анатоліївна
2. Tetiana Vlasenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9515-2423

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данько Юрій Іванович
2. Yurii I. Danko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Маренич Тетяна Григорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Маренич Тетяна Григорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Олена Смігунова

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна